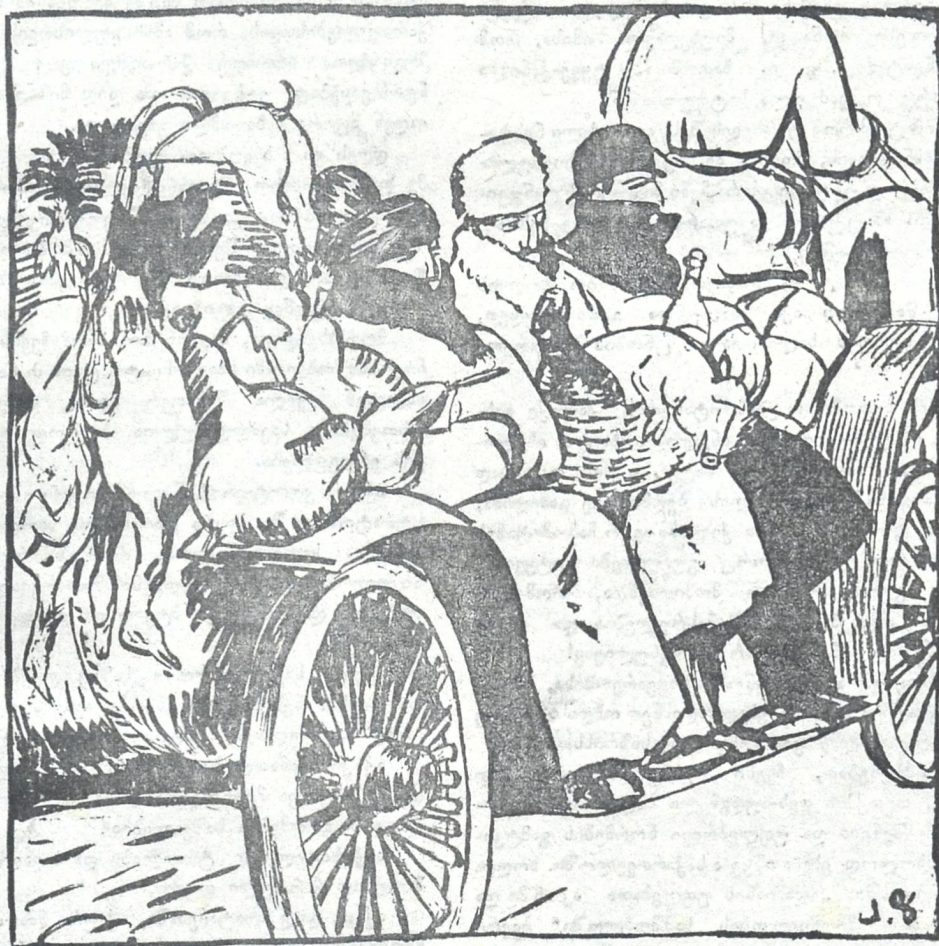

საბჭოთა მემკვიდრე

სენატორთა რევიზია.

№
12

1920 წ.
თებერვლის 8

სახლში მოდიან რევიზორები
და „ნივთიერი“ მოაქვთ „საბუთი“:
კომპოსტო, ფქვილი, ბატი, ღორები—
თითო რევიზორს—ტვირთი ცხრა ფუთი.

ა.გ.

ბ ა თ ო მ შ ი *).

ხუთი წელიწადი სრულდება, ბატონებო, რაც მე ბათომში არ გყოფილვარ.

მართა ი მოგახსენათ, ამ ხუთი წლის განმავლობაში, შემთხვევაც კი არ მიძებნია აქ ჩამოსვლისა.

არავინ იფიქროს, თითქო ბათომი არ მიყვარდეს და მასთვის გავუბრუნებ მის ნახვას. პირიქით, სწორედ იმიტომ არ ჩამოვიდიოდი აქ, რომ მე, როგორც ყოველსავე ქართველ კაცს, თავდავიწყებით მიყვარს ბათომი.

ხოლო ქართველი კაცის სიყვარული ბათომისადმი—ეს თქვენ ჩემზე კარგათ მოგეხსენებათ—თამაზად შეგვიძლია შევადაროთ ტარიელის სიყვარულს ნესტან დარეჯანისადმი.

თუ ამ შედარებას მეც შემიფარდებთ, ტარიელსა და ჩემ შორის მხოლოდ იმ განსხვავებას იბოვი, რომ ტარიელი, გაიგო თუ არა, რომ მისი ნესტან-დარეჯანი ქაჯეთის ციხეში იყო დატყვევებული, დაუყარებლივ გაეჭანა მის დასახსნელად, თქვენი უმორჩილესი მონა კი, მიუხედავად იმისა, რომ მისი ნესტანიც, ე. ი. ბათომიც, ტყვე-ქმნილი იყო, არც კი დაძულა სატრფოსაკენ.

ეს იმიტომ რომ ტარიელს შესწევდა ძალი ნესტანის დახსნისათვის, ხოლო მე, აქ რომ ჩამოსვლიყავ, უმწოდ უნდა მეცქირა ჩემი მიჯნურის ტანჯვისთვის და ამ ცქერით საკუთარი ტანჯვაც შემრავლებოდა...

მაგრამ, როგორც ჰხედავთ, ბატონებო, ბოლოს მაინც წააოვედი აქა და, უნდა გამოგიტყდეთ, წამოვედი დიდის ხალისითა და ცნობის-მოყვარეობით.

დღეს ბათომი დიდი-ბრიტანეთის ქალაქი გახლავთ, აქ ჯერ-ჯერობით ინგლისია, ხოლო ინგლისის ნახვა სიყვამიდავით ნატვრად და ოცნებად მქონდა ვადაქცეული. დღეს ბედმა ისე გამიღიმა, რომ ეს ცხაბმთას იქითა ქვეყანა აგერ ჩამომიტანეს „ყურის ძირში“, როგორც გურულები იტყვიან, და აბა გული როგორ მომითმენდა, რომ ჩემი სიყრბის ოცნება არ შემეპსრულებოდა და დიდი ბრიტანეთის სანახავად არ წამოვსულიყავ!

გარდა უბრალო ცნობისმოყვარეობისა, აქვე გამოვზავრებინას, მე ვხელმძღვანელობდი აგრეთვე ნაპდვილ საბ ლმწიფოებრივ აფაღსაზრისსაც:

მოგახსენებათ, ჩვენი რესპუბლიკა ჯერ სულ ნორჩა, თითქმის ფეხ-აუღმგმელი ბაღლია და სახელმწიფოს შენება და უფლებრივი ნორმების გამტკიცება მხოლოდ ეხლა იწყება საქართველოში. ხოლო აქ, ინგლისში, რადამიანის უფლებათა აქანში და თავისუფალ მრეწველობის საშობლოში ბევრი

რისამე შესწავლა და შეძენა შეუძლია ჩვენისთანა გამოუცდელი სახელმწიფოს შეილს.

ამის გამო დიდ მადლობას მოვახსენებ დღევანდელ „სალამოს“ გამმართველებს, რომელთაც ჩემი აქ, ინგლისში, მოწვევა ინებეს და საშუალება მომცეს მაღალ-კულტუროსანი დიდი ბრიტანეთის მართვა-გამგეობის წესების შესწავლისა. ჩემმა დღევანდელმა მასპინძლებმა ამით იმოდენა ამაგი დამდეს მეც და ჩემს სამშობლოსაც, რომ, გაძლევთ პატიოსან სიტყვას, მზადა ვარ დავივიწყო ის საყინულე ვაგონი, რომელშიაც მათ თავაზიანათ მოგვითავსეს თბილისში და რომლიდანაც აქ, ბათომში ჩვენ, დღევანდელი „სალამოს“ მონაწილენი, ყინულის ჩურჩხელების სახით გამოგვიტანეს და შემდეგ, მოსაბრუნებლად და გასაღობად, ფურანში შეგვავწყეს სალაომდე. დმერთმა შეუნდოსთ მათ ეს მცირე შეცოდება

დამერწმუნეთ, ბატონებო: ინგლ სისა და მისი წესწყობილების გაცნობა იმდენათ საქირო და სასარგებლოა, იმდენათ მნიშვნელოვანია ჩვენთვის, ქართველებისთვის, რომ ამის გულისთვის თამაზად შეგვძლია ათიოდე ქართველი კაცი ყინულის ჩურჩხელებად ვაქციოთ და დიდ მიზნისათვის ესოდენ მცირე მსხვერპლი გავიღოთ.

დღეს ეს მსხვერპლი სავსებით ანაზღაურებულია: მე დაწვრილებით შევისწავლე დიდი ბრიტანეთის საზოგადოებრივი და სახელმწიფოებრივი ვითარება, შევადარე აქაური წესები ჩემი სამშობლო ქვეყნის წყობილებას და მინდა ამ შედარების ზოგიერთი შედეგი თქვენც გაგიზიაროთ:

მოგეხსენებათ, ბატონებო, რომ ჩვენს ჩამორჩენილ სამშობლოში საადმინისტრაციო თანამდებობას აძლევენ ყველა შესაფერ პირს, განურჩევლოდ ეროვნებისა. სავალდებულოა მხოლოდ რესპუბლიკის ერთგულება.

აქ კი, კულტუროსან დიდ ბრიტანეთში, ადმინისტრატორად შეიძლება დინიშნოს მხოლოდ რუსი ტომით. სავალდებულოა, რომ ეს რუსი იყოს ნიკოლოზის ტახტის ადღენის მოტრფიალე, საქართველოს დაუძინებელი მტერი და თვით ინგლისის ორგული.

ველურ საქართველოში საზოგადოებრივ აზრის და ხალხის ნებისყოფის გამოყვადება ხდება მხოლოდ საყოველთაო არჩევნების საშუალებით.

აქ კი, განათლებულ ინგლისში, ხალხის აზრი და ნებისყოფა მქლავნდება და აშკარა ხდება მხოლოდ პოგრომების საშუალებით.

საქართველოში ტრიალებს და სავალდებულოა მხოლოდ ქართული ფული.

აქ კი, დიდ ბრიტანეთში, აქაური მმართველების მეოხებით, სავალდებულოა არა დიდი ბრიტანეთის ფული (ინგლისლები არც ისე ეგოისტები არიან რომ თავიანთი გვირვანქებით დაამძიმონ ხალხი), არამედ

* თქმული ბათომის საზოგადო საკრებულოს დარბაზში ვასულ იანვარის 27-ს, წინაობა დღეს, „სალამოზე.“

არ-არსებული სახელმწიფოს ფული, ე. ი. დონის ფული. და ეს დონის ფული ტრიალებს აქ მანამ, სანამ, დაბოლოს, ვაჭრები, შესახვევ ქალაქის სიძვირის გამო, თვით ამ დონის ფულებში არ იწყებენ გაყიდულ საქონლის შეყვებას.

გაუნათლებელ საქართველოში საყოველთაო სწავლებლა შემოღებული და სკოლის შენობები ეთმობა ყველა ეროვნების მოწაფეთ, განურჩევლად გვარტომობისა.

წარინებულსა და მალაკულტუროსან ინგლისში კი, ე. ი. აქ, სწავლის მიღება შეუძლია მხოლოდ რუსის ბავშვებს, აპასთანავე თითო მოწაფეზე უნდა მოდიოდეს არა ნაკლებ ორ-ორი საკლასო ოთახისა. თუ არ დავვიწყებთ, რომ აქაური, ბათუმელი, რუსები, განსაკუთრებულს გულმოდგინებით აფუჭებენ და შხამავენ ჰაერს, სრულიად არ უნდა გაგვიკვირდეს, რომ მათ ბავშვებს ორ-ორი საკლასო ოთახი სჭირია თითოს...

ასეთი გახლავთ, ბატონებო, მოკლედ ის წესები, რომელიც აქ, დიდ ბრიტანეთში ყოფილა გამეფებული. შე ფრიად საწყუროდ მიზნია ის გარემოება, რომ ჩვენი ჩამორჩენილი ქვეყანა არა თუ ჯერაც არ არის მზად ასეთი წესების შემოსაღებათ, ვერასოდეს ვერ მიადწევს კულტურის იმ წვერვალს, რომ შესაძლო გახდეს დიდი ბრიტანეთის ასეთი საოცარი წყობილების დამყარება.

მართალი უნდა მოგახსენოთ, რომ ეს უცნაური წესწყობილება ბათუმსაც ვერ ეგუება ვერც რიგად და მე მაგონდება ერთი ჩვენი ანდაზა, რომელიც მინდა აქაურ ინგლისელებსაც მოვახსენო.

ჩვენში იტყვიან, მიზარებული მგელმა შეინახაო. მართალია, დიდი ბრიტანეთი მგელი არ არის მაგრამ, დარწმუნებული ვარ, სამართლიანობაში მგელს არ ჩამოუვარდება. მაშ ბარემ დავგიბრუნოს დროებით მიზარებული ჩვენი ბათუმი, ხოლო ის წესები, აქ რომ გაუმეფებიათ, დეე, ლონდონსა და მანჩესტერში შემოიღონ. ჩვენ კი, მოდით, ამ ჩვენ ბათუმში, ისევ ჩვენი ჩამორჩენილი ქვეყნის წესებისა და კანონების მიხედვით ვიკხოვროთ.

თავუნა

გურული სცენა

(ტელეფონი)

- მომეცით პეტაოუსჯა გასტინიცა ვორიანტ.
- ნომერი მიბძანეთ ბატონო.
- ნომერი არ ვიცი, თვარა ქე გეტყვიდ-
- მაშ კარგი, ქალს მოვცემთ და ის გეტყვით ნომერს.
- ბატონო, ქალი ერთი ქე მყავს, ქარ-მეხმა დაანგრია მისი გამოძემელი და მოორე რა ეშპა-კათ მინდა?
- თქვენ ვერ მიხვდით ბატონო, უფროსი ქა-

ლი, ე. ი. სტარშს მოგცემთ, რომელმაც ყველა ტელეფონის ნომრები იცის...

- ხოოო, უკაცრავათ, შენი ჰირიმე, მე შეგონა მოორეჯელ მიპირობდით ცოლის შერთვას.
- უფროსი ქალი მზად გახლავთ.
- უფროსი ქალი ხარ?
- დიახ.
- მომეცით ორიანტის გასტინიცა.
- სტანციაში დარეკეთ და სთხოვეთ 2-61.
- ბატონო, სტანცია იდანქე თვითონ ელაპარაკობ, აფერ შამა ჩამოუვიდა გურიიდან ჩემს აფხანაქს, მისი შეილი ვორიანტში მსახურობს და იგი მინდა დევიბარო აქანე.
- ვცენტრალნუიუპოზიონიტე, იპროსიტე 2-61
- ხოო, მერსი, მერსი, მიხვდი, ბატონო მხვდით.
- მომეცით 2-61.
- მზად აიის... მოითმინეთ, მოითმინეთ დაკავებულია.
- რაითაა დაკავებული?
- ტელეფონი ბატონო, არ სცალია.
- მევიცით, მა-ა ძაან კი შეჩქარება, აწი პოეზი ჩამოდგებოდა, პასაჟირებს ვეში უნდა ოლტანო...
- მზად გახლავთ თქვენი ნომერი.
- მადლობა დმერთს. ატყუდა, ვოსტინიცა ვორიანტ?
- ნეტ, ნეტ, ეტო დომ უამალიშონის.
- რას ვერ ი მოფნი კაცო?
- უამალიშონის... სუმაშედ მხ...
- სუმაშეჩიტ ხარ და ერთიც მეტი... დავი ატბოი.
- ბატონო, მომეცით 2 61.
- მზად არის.
- მადლობთ.
- ატყუდა? ჰა? ატყუდა? კული მოგძვრა შენ ვინცახარ. ჰ?
- პრიოწნი პაკოი ბალნიცი არამიანცა...
- ვაი შენ დავგექვა ვოჯახი.
- ჩტო?
- ნიჩეო, ატბოი დავაი.
- ცენტრალნი? ცენტრალნი? მაგი რაამბავია, ბატონო, ჩემს თავზე, ჩემს მეტი ვერაკაცი ვერ ნახე სასიცილო? ახლა მანდა მაინც მინსტერი უნდა ვიყო, რომ კარგათ მიქნათ საელინენიე?
- უკაცრავად ბატონო, რა ჩემი ბრალია, ძალიან ცუდათ ისმის, აი მზად გახლავთ ორიანტი და ელაპარაკეთ.
- უკაცრავად, თქვენთან ახლა აღარ მინდა, ჯერ იყო და გიყებში გამაგზანეთ, მეტე არამიანცის ბალნიცაში, აწი მგონი კუკიის სასაფლაოზედაც მალე გამაგზანით, ამდონხანს ჩაეღებოდი პერვი ნომერში, მივილოდი და გამევილოდი კრდეც. აღარ მინდა, ამისთანა ტელეფონს ბალნობისას მეც ქე ვაკეთებდი ძაფით და სპიჩის კოლოფით...

რ. ჯიბილი.

მთარგმნელი საგან.

მე განვიფიქრებდი ბალმონტის შესანიშნავი პოემის თარგმანს. მაგრამ განა შესაძლებელია რისიმე თარგმანზე? განა შესაძლებელია აღვყენო ხაზებით, თუნდა ფერებით სიტყვით სიხისა? სურვილი ამაღობს, რომ ყოველი თარგმანი ჰქვას მოქარულ ქოვილის სარჩულს. შელო ამბოს, რომ პოეზიაში რისიმე თარგმნის განზრახვა ის იგივეა, რომ გარუდეს ის სურნელება მიიღო და ამასთანავე იასადღაბ ქუაში ჩაგდო. ეს ასეა. მაგრამ არის ქოვილია ორივე მხრით მშვენიერი და რყის ისთან ერთად ჩვენ გვაქვს ხლოვნებად შეზავებული სურნელები იისა. მეიძლება თაგმნა ძნელი იყოს. იქნება ეს შეუძლებელიც არის, მაგრამ ძველი ესპანელები ამბობდნენ: — შეუძლებელი მე მოძიონა, მიყვარს და ლევი შეუძლებელია. ბალმონტის პოემა დატვირთულია რთობით: ყოველი სტროქანი ორჯერ რეკავს. ქართულ თარგმანში ხშირად შინაარსის სისწორე შეუძლებლად ეწირება რითმათა რუკას. მაგრამ პოეზიაში უპოვრესი მნიშვნელობა აქვს ახა შინაარსს, არამედ მუსიკალურ სიტყვათა ექვნიბურ წყობას.

მატარებელი აგვის ტუაგის.

ფსავალი.

მან, ვინც შექმნა შეცა სრული, მან, ვინც ცხადყო ძალა ბრძნული, — უსწულო მოგვცა სული, — ეს ქვეყნაც ჩაცვებდა. ვფლობთ უსაზღვროს და მადლიანს, მრავალფერეს და მაინც მთლიანს, ჰტავს თუც მეფე ადამიანს — საქმით იგი ღმერთს ედარბა. დემონმა შექმნა მთა და ბარი, ყოვლი სასუ მისგან არი, მსურს შევიქმნე ტრფო. ით მსკნარი, დავაწყო ვრების წყაროს. დემონო, ვრებით დავითფერი! მსურს ბოლომდის შორის ცქრით, გულის ტვირთი თუთრ სამღვრით გადავზიდო სხვა სამყაროს. ლომს, ვინც იტობს სმალს ელვარეს, ფარს და შუბით რსუულ არეს, მას, ვინც თმა ტყერს ალარეს, ბაკე-ბადამსს, მას-თამარსა. მას ლალ-მაწის ჩუქურთმებათ და მავი თმის აშუქებით ზე აღვუყენ სთორის ქებით, უფურობებ ციურ არსს.

[ს. მამულაძე]

ვეფხის ტყაოსანი.

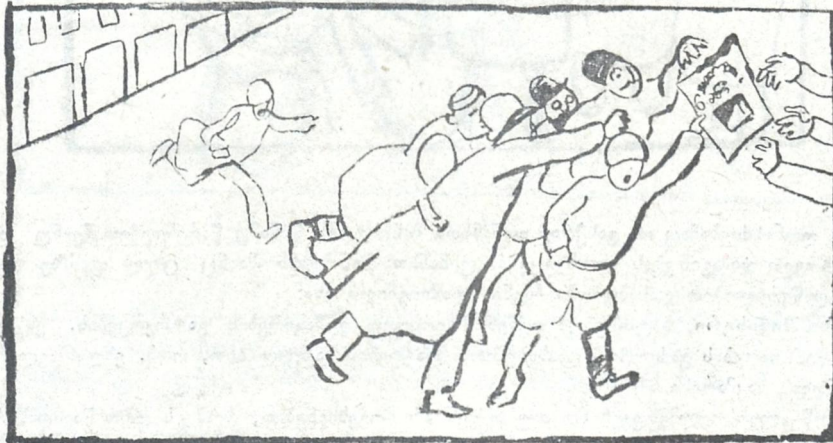
ფსავალი.

რომელმან შექმნა საიურო ძაღლითა მათ ძლიერითა, ზეჯარდმო არსნი, სულითა ჰქვენა ზეცით მინანტერთა, ჩვენი, კაცთა, მოგვცა ქვივანა, გვექვს უთვალავი ფერთა, მისგან არს ყოვლი ხელმწიგე, სახითა მის მიერთთა. ჰე დემონო, ერთო, შენ შექმენ სასუ ყოვლისა ტანისა! შენ და იუფარე, ძლიერა შეც დათრგუნე და შე სატანისა, მომიც მიჯნურთა სუ ვილი, — სიკვდილიე გასატანისა, ცოდვათა შერეუქება, — მუნ თანა წასატანისა! ვის შექმნის ლომისა სმარება შუბისა, ფარ-მიმურისა, მუფისა მისის თამარისა და წყ-ბადამს-თმაგებურისა, მას, არა ვიცი, შევადრო შექმნა, ხოტბისა შერისა! მისთა მჭვრეტელთა უნდისა ძირთმა სამს მართ მიმურისა.

მრავლება უნდა ბონებსა, თუ კაცი მოიგონებსა!

„ქუშაკის მათრახის“ რედაქციას მილიციის უფროსმა მკაცრი განკარგულება გამოუცხადა:

„მას შემდეგ რაც თქვენი სათნო და უწყინარა ჟურნალი მოველინა ჩენდამი რწმუნებულ ქალაქს, ყოველ შაბათობით, შედგომად მისი გამობრძანებისა, თბილისის ქუჩებში იწყება საოცარი არეულობა და აყალ-მყალი, მოქალაქენი, განუჩეველად ეროვნებისა, სარწმუნოებისა, სქესისა და ასაკისა, ისწრაფიან რა სხევიზე აღრე შეიძინონ ახალ გამობრძანებული ნომერი თქვენი ჟურნალისა,

თავს ესპიან ჟურნალის გამყიდველებს, ხელიდან სტაცებენ ერთმანეთს ნომრებს და ამ ნიადაგზე ხშირად დიდი შეტაკება და სისხლის ღვრაც ხდება ხოლმე. ამის გამო იძულებული ვარ, გაძლიერებული რაზმი ვიყოლიო შაბათობით თბილისის ქუჩებში, რაიც იწვევს ზედმეტ ხარჯს ფულისას და ენერჯისას. უპორჩილესი თხოვნით მიემართავ „ქუშაკის მათრახის“ ღრმათ პატივცემულ რედაქციას, კეთილ ინებებს და გავგეგვინოს მიზეზი ზემოთ მოხსენებულ სამწუხარო მოვლენისა“.

ჩვენ—ქუშაკი, თავუნა და მხატვარი ა. ზ.— დიდ საგონებელში ჩავგავდო მილიციის უფროსის წერილმა, მოელი სამი თვის განმავლობაში ვეძებეთ ამ მოვლენის მიზეზი და მაოლოდ მე 12-ე ნომერზე მივაგენით მას:

— ჟურნალის საზღაპრო სიიაფე— აი მიზეზი იმ სამწუხარო მოვლენათა, რომლის შესახებ ბ. მილიციის უფროს გვწერდა.

ვინაიდან ჩვენ ჟურნალის ფინანსთა მინისტრი გააფრთხილებით შეებრძოლა ჟურნალის გაძვირების საკითხს, ჩვენ იძულებული ვაგვხდით მოგვეწყო ჯოჯოხეთური შეთქმულების გეგმა მის წინააღმდეგ. უპირველეს ყოვლისა, მოვახებრეთ და რალაც სამი დღის განმავლობაში ერთი სამათ ვაფაქიობინეთ ყოველ გვარი საქონელი თბილისის ვაჭრებს. შემდეგ შევუჩნდით სატარიფო პალატას და ვაყუყვანეთ 60 პროცენტაანი მომატება რესპუბლიკის ყველა მოხელეებისა და მუშების ჯამაგირებისა. შემდგომად ამისა ჩვენ წარგვზავნეთ ფინანსთა მინისტრის წინაშე ჩვენ ჟურნალზე მომუშავენი განსაკუთრებული მოთხოვნებით.

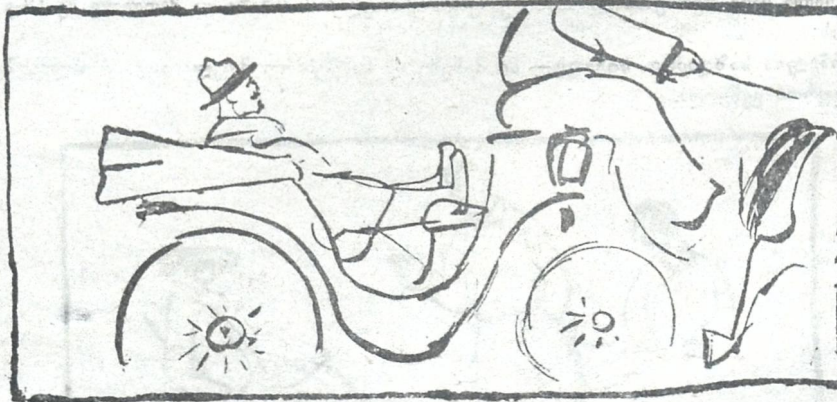

რაკი ამ ღონისძიებამაც არ გასჭრა, ფინანსთა მინისტრის წინაშე წარესდევით ჩვენც და გადაჭრით მოვითხოვეთ ჯამაგირების გაორკეცება. ფინანსთა მინისტრი მაინც ცხელ უარზე დადგა და მოგეთხოვა, დაწვრილობით დასაბუთება ჩვენი მოთხოვნისა:

ფინანსთა მინისტრი. ბატონებო! თქვენ მოითხოვეთ ჯამაგირების გაორკეცებას. ეს ლიტონი მოთხოვნაა წინააღმდეგად გაძლევეთ, დასაბუთოთ ფაქტების საშუალებით, რომ, ეხლანდელი ჯამაგირები თქვენთვის საკმარისი არ არის.

ჩვენ. მოწყალო ხელოწიფევი! ნუ თუ თქვენ არ მოგეხსენებათ, რომ ეს დრო წავიდა, როდესაც ყოველსავე მოთხოვნის დასაბუთება ესაჭიროებოდა? ჩვენ მოვითხოვთ! — მორჩა და გათავდა! განა ამაზე უკეთესი დასაბუთება კიდევ შეიძლება?

მინისტრი. მე ძალიან გუწუხვარ, რომ თქვენი საერთო ფეხს ხმას აკოლინართ. ჩვენ შორის ინტერესთა წინააღმდეგობა არც ისე დიდი არის, რომ საქმის მორიგებით გათავება შეუძლებელი იქოს. ნუ ინებებთ, გაუტრახებს და დაგვსურათ თქვენი მოთხოვნისა.

მაშინ ჩვენ გადავუშალეთ მას წინასწარ დანაშაულებული სურათები და მოგახსენეთ:

ჩვენ. როგორ ფიქრობთ, ბატონო მინისტრო: იქნება თუ არა ჩვენი ევროპის ღირსების, შესაფერი, რომ მისმა თანამშრომლებმა ქვეითად იარონ მაშინ, როდესაც ყველა დაწესებულებათა მოხელეები ავტომობილებით და ეტლებით დასეირნობენ?

მინისტრი. ეს საბუთი სავესებით მისაღებია.

ჩვენ. მაშ უნდა მიიღოთ მხედველობაში, რომ ეტლით სეირნობა ღირს საათში 500 მანეთი, ხოლო თუ ნორმალურად ვისეირნებთ — საათს დღეში — მოგვინდება 2500 მან.

მინისტრი. მართალია!

ჩვენ. ძვირფასო მინისტრო! როგორ შეგონიათ, საჭიროა თუ არა თქვენი ჟურნალის პრესტიჟისათვის, რომ მისი თანამშრომლები თუნდაც 8 საათს დღეში ბანოვანთა დვენას ანდომებდნენ მაშინ-როდესაც რესპუბლიკის ყველა დანარჩენი მოღვაწეები და მოხელეები ამ საქმეს 7-8 საათს ანდომებენ დღიურად.

მინისტრი. სამართლიანი საბუთია!

ჩვენ. მაშნუ დაივიწყებთ, რომ ამ მოვალეობის შესრულების დროს ჩვენ გვიცვლება ფეხსაცმელები, ხოლო წყვილი ფეხსაცმელი, თუ პროტექციით და შეგობრობით ვერ შეიძინე, 6000 მანეთად ღირს.

მინისტრი. კუშპარიტებაა!

ჩვენ. როგორ ფიქრობთ, პატივცემული მინისტრო: განა სამართლიანი იქნება, რომ ჩვენს თანამშრომლებს თითო ფინჯანი ყავაც არ მოეძეოდეს სახლში მაშინ, როდესაც ყველა მოხელეები და მოღვაწეები დილიდან საღამომდე ყავა-ხანაში ატარებენ დროს.

მინისტრი. მაგ საბუთის წინააღმდეგ ჩემი ენა სდუმს...

ჩვენ. განა დიდ ფუფუნებად უნდა ჩაევალოს, საყვარელო მინისტრო, თქვენი ჟურნალის შესეურებს, რომ ერთი ფაჩტია ნებართვა იშოვონ აზერბეიჯანში შაქრის გასატანად და ამით ოჯახი მოასულიერონ?

მინისტრი. აბა მაგის წინააღმდეგ ვის რა უნდა ეთქმოდეს?

ჩვენ. ეხლა თქვენ თიონ გასაჯეთ: პირდაპირ სამინისტროდან ჩვენ ნებართვას არავინ მოგვცემს, მაშასადამე იძულებული ვართ ბირჟაზე შევიძინოთ იმ პირისაგან, რომელსაც შეუძლია სამინისტროდან მისი გამოტანა. ასეთი ნებართვა კი, როგორც თქვენ თითონ ჩვენზე უკეთ მოგვხსენებთ, ჯდება არა ერთი და ორი ათასი.

მინისტრი. სრული სიმართლეა!

ჩვენ. ბევრს არ მოგახსენებთ: ნუთუ კვირაში ერთ ხელმძინე არ უნდა შეიკრიბნენ „ეშმაკის მათრახის“ თანამშრომლები ბანკოს თამაშში ტკბილად დროს გასატარებლად, მაშინ როდესაც ყველა მოხელები და მოღვაწეები ყოველ ღამეს ათენებენ ასეთ გონიერ გასართობში?

მინისტრი. აბა რა ბრძანება! ვინ გიყი დაგიშლისთ ასეთ უმანკო დროს გატარებას!

ჩვენ. ბანკოს თამაშში უმოაერესად ბედის საქმეა, მაგრამ ნუ დაივიწყებთ, რომ ყველა მოთამაშე, როგორც ამ სურათიდანაც სჩანს, მარტო ბედს არ ეყრდნობა: ამის დაგვარად ამ მოულოდნელი ხარჯებისათვის 5000 მანათი კვირაში მაინც უნდა ვიანგარიშოთ. ჩვენ არ გვინდა ეს ფული რედაქციის კასიდან ფარულად გავატანოთ, როგორც ეს ხდება ხოლმე საზოგადოთ და აშკარად მოვითხოვთ მას

მინისტრი. კეილი!

ჩვენ. მადლობა ღმერთს, ბატონო მინისტრო, ჩვენა და თქვენ მაჰმადიანები არა ვართ, რომ ღვინის სპა ავაკეთოთ მაშინ, როდესაც მთელი ჩვენი დამოუკიდებელი რესპუბლიკა განუწყვეტლივ ქვიფის ს შუალებით ივოწყებს წარსულ უბედურებას და მომავალ ბედნიერებას.

მინისტრი. ღმერთმა დაგიფაროს მგ აზრისაგან!

ჩვენ. მაშ თუ ე რეა, ხომ მოგეხსენებათ, რა ღირს ახლანდელ დროში ბოთლი ღვინო, ერთი წვადი, ერთი შოთი, ერთი კონა ტრახუნა და ღუღუკის ერთი აკენესება?

მინისტრი. მესმის, მესმის!

ჩვენ. თქვენ კარგათ მოგეხსენებათ, მეგობარო, რომ „ეჭმაკის მათრახი“ საქათალიკოსო სიბჭოს ორგანო არ გახლავთ, ხოლო მისი თანამშრომლები ბერ-მონაზონები არ არიან და მათაც სკირიით ქვიფის შექდეგ სათანადო დროს გატარება ისე, როგორც ყველა ჩვენ მოღვაწესა და მოხელეს.

მინისტრი. ბევრი ხომ არა ვარ, ეგ უბრალო რამე ვერ შევიგნო!

ჩვენ. მაშ თუ ეგ რეა, თქვენ უკეთ მოგეხსენებათ, რა ხარჯი სკირია ასეთ გატარებას.

მინისტრი. რასაკვირველია!

ჩვენ. იმედი გვაქვს, ამხანაგო მინისტრო, რომ თქვენ ექვს არ შეიტანთ ჩვენს ქართველობაში. ქართველი კაცი ბუნებით მებრძოლია, როგორც ეს ჩვენმა სამხედრო მინისტრმა აღნიშნა. ბრძოლა მას ყოველ ნიადაგზე ეხერხება, განსაკუთრებით კი — რომანიულზე. მაშ რა გასაკვირალია, რომ ჩვენც, შემოხსენებულ ქიფის შემდეგ, რომანიულ ნიადაგზე მცირე უსამოვნება მოგვიხდეს ერთმანეთში და მილიციონერის თანხლებით კომისარის წინაშე წარვსდგეთ!

მინისტრი. ეს სრულიად ბუნებრივი მოვლენაა!

ჩვენ. ესაა წარმოიდგინეთ, რომ ჩვენ ვერ მოვახერხებთ ოქმის გამოსყიდვას და იგი დაიბეჭდა რომელიმე გაზეთში.

მინისტრი. ეს ხომ თავის მოკრა იქნებოდა ჩვენი ჟურნალისათვის!

ჩვენ. მაშასადამე, გთხოვთ ეს ხარჯიც მიიღოთ სახეში.

მინისტრი. დიდის სიამოვნებით!

ჩვენმა შეურყეველმა საბუთებმა სძლია მინისტრის „ჯიუტობა“. მოწვეულ იქმნა საგანგებო სხდომა ამ საგნის განსახილველად და შემდგომად ხანგრძლივი თათბირისა და ანგარიშისა, დადგენილ იქმნა: „შემოხსენებულ ხარჯების დასაფარავად მომავალ მესამეტე ნომრიდან „მეშახტის მატარანი“ გაიყიდოს თითო ცალი 10 მანეთად.

რა შედეგი მოჰყვა ჟურნალის გაქირებას, ამას მკითხველი დაინახავს შემდეგ ნომერში.

მცირე მოსაზრებანი

დიდ საკითხზე.

ყოფილი ხომ მაინც არ ჩაივლის ეს განწირული სულის კვეთება და გზა უვალი, შენგან თელილი, მერანო ჩემო, მაინც დარჩება.

არასოდეს ჩემი კადნიერება ასე შორს არ წასულა. არ ყოფილა შემთხვევა, თავისი სუსტი ძალონით ოდესმე ასეთ რთულსა, იღუმალებით მოკულსა და ბუმბერაზ საკითხს მოგვსჯიდებოდი.

დღეს კი რა მოხდა? რას შევსწირე ჩემი სიმორცხვე, სიჩუმე და გაუბედობა?

პასუხი მოკლე და ნათელია:

ჩვენი თავისუფალი რესპუბლიკის კეთილდღეობას, მის მომავალ ბედ-იღბალს.

მე არ მოვიტოვე ჩემი გულითადი ძვირფასი მამულისაგან, ეს ხანგრძლივი და მძიმე შრომა დამიფასოს, ჩვენ ყველანი სამსხვერპლოზე ნებაყოფლობით უნდა ავიდეთ და არა თუ შრომა, არამედ თავი თვისი ზვარაკად მივიტანოთ.

მაგრამ ერთს კი გადაჭრით მოვიტოვე მე ჩემთა თანამემამულეთაგან, მოვიტოვე რომ გზა ჩემ მიერ ნაჩვენები დავიწყებას არ მიეცეს. დაე, არა ერთი და ორი დაეცეს ამ ეკლიან გზაზე, და ასმა და ათასმა შესწიროს მას ძვირფასი დრო, დაუღალავი შრომა. სანეტარო ჯანმრთელობა და უდიდესი მსხვერპლი მსხვერპლთა შორის, -სიცოცხლე თვისი, ოღონდ კი გზა იგი ჩვენი ქვეყნის კეთილდღეობისა საქმოდ გაითვლოს და ჩვენს მომავალ თაობას ჰუნე თვისი მასზე მკვირცხლად და მოხდენილად გამოუქროლდეს.

დიდი საკითხი, რომელსაც მე არა ერთი და ორი უძალო ღამე შევსწირე, რომელიც ამის“ სახესავით თანამდევს ყოველგან და ყოველთვის, გახლავთ საკითხი **აუცილებელი რეფორმებისა თამაღობის საქმეში.**

დარწმუნებული ვარ, ყოველი ქართველი ისეთის სიღინჯითა და დაკვირვებით შეხედავს ჩემ მიერ დღიურ წესრიგში წამოყენებულ საკითხს, როგორი დარბაისილული სიღინჯე და დაკვირვებაც შეეფერება თვით საკითხის რთულსა და მრავალ მხრივ მნიშვნელობას.

მთელი თავისუფალი საქართველო გადაყრუეს რეფორმებზე ლაპარაკით. სწორენ და ლაპარაკობენ სახალხო განათლების რეფორმების შესახებ; სწორენ და მსჯელობენ სასამართლოს რეფორმათა შესახებ; თავგამოდებით ლაპარაკობენ ჯარში მოსალოდნელ რეფორმებზე; ჩვენი აგრარული რეფორმების ნიადაგზე სიმონიკა გოცამეს ხალხმა არა თუ ლექსი, სიმღერაც კი გამოუთქვა. საჭინანსო,

საეკლესიო და საადმინისტრაციო რეფორმათა შესახებ სიტყვის გაგრძელებაც მგტია, იმდენი ითქვა და დაიწერა მათ შესახებ.

ჯერ ჯერობით არაფერი თქმულა და დაწერილა მხოლოდ იმ თანადროულ და აუცილებელ რეფორმათა შესახებ, რომელიც დაუყოვნებლივ გატარებულ უნდა იქნას თამაღობის, ანუ ტოლუმბაშობის საქმეში.

და მე, თქვენი უმორჩილესი მონა, რომელმაც პირველმა აღვიმალე ამ საკითხზე ხმა, ბოდიშს ვიხდი რა დამფუძნებელი კრების წინაშე, საჯაროთ ვაცხადებ, რომ არ ვშვები ამას მარტო სახელისათვის. მე შემეძლო გაცილ ბით უფრო ადვილათ და გაცილებით უფრო დიდი სახელი სულ სხვა სარბიელზე მომეხეჯა. მოკმედება ჩემი სრულიად გულწრფელი და უანგაროა.

„საქართველო ხვნა-თვისვის, მეურნეობის ქვეყანა არ-სო“ ბრძანებს პატივცემული მინისტრი მიწადმოქმედებისა ნოე ხ-მეჩიკი, როდესაც უნდა თავისს უწ-ებაში რეფორმათა საქირაების დამტკიცება. და მას უჯერიან.

ქართველი ხალხი ისტორიულად რაინდი და მეომარი ხალხია; რაინდული გრძობები მას ძვალსა და რბილში აქენ გამჯდარი, მისგან საუკეთესო მებრძოლი გამოვა, უკეთუ“... ასაბუთებს სახმედრო მინისტრი გრიგოლ ლორთქიფანიძე და აღნიშნავს ჯარში რეფორმათა საქირებებს.

და ასე თითოეული მინისტრი განსაკუთრებულის სისწორითა და სიმარტივით ასაბუთებს მის დამი რწმუნებულ დარგში რეფორმათა აუცილებლობას, ს-მართლიანი და მიზან შეწონილია მათი ყოველი სიტყვა.

ასევე სამართლიანია, უდავო და მიზანშეწონილი იქნება, თუ მე ჩემი წინადადების დასასაბუთებლად ვიტყვი:—საქართველო, თვით უზუნავს განკების მოწოდებით, ქეიფის ქვეყანა! დენო—ქართველი კაცის სისხლია; სიმღერა, —მისი ენა, ხოლო როკვა მისი სიარულია.

ვის იქნება მამაცი, ამის წინააღმდეგ ენა მოუბრუნდეს? აბა გამოვიდეს!

— არავინ მოსჩანს.

ან კი ვის შეუძლია დასძრას კრინტი ამ უტყუარი და აშკარა დებულების წინააღმდეგ. სადავოთ შეიძლება გახდეს მისი პირველობა ამ მხრივ სხვა ერთა შორის, რაიც ჩემთვის არამც და არ-მც საეჭვოს არაფერს შეიცავს, მაგრამ არსებითად დებულება ჩემ მიერ ზემოთ წარმოთქმული ექვს გარეშე სდვას.

უნდა აღნიშნოთ, რომ ასი წლის უცხო ერის გავლენის ქვეშ ყოფნამ ქართველი კაცის ქეიფს საგრძნობლათ სახე უცვალა, თუმცა სრულად მისი

შერყვნა ვერ მოახერხა. განსაკუთრებული კვალი ამ მხრივ ჩვენს ცხოვრებაში სტუდენტობამ და ოფიცრობამ დასტოვა. არაყით ქიფი ქართელი კაცია ბუნებრივ მოთხოვნილებას არ შეადგენს. იგი სწოვით ზემოაღნიშნულ კატეგორიის ჯგუფთა მიერ შემოტანილია ჩვენს ქვეყანაში. ჯერ კიდევ დღესაც, ორი წლის თავისუფალი ცხოვრების შემდეგ, ზოგიერთა ჩვენი წარჩინებული საზოგადო მოღვაწეები არაყით დათრობას ამჯობინებენ, ვიდრე ღვინო. ჩვენის აზრით, ეს უკუღმართი ზნე ნაშთია რუსების გავლენისა და სულ ახლო მომავალში არა თუ ქართველი წარჩინებული მოღვაწე, არამედ სრულიად უბრალო მოქალაქეც ღვინით დათრობას მისცევს უპირატესობა. ამის ნიშნებიც უკვე საკმაოდ გვაქვს. ცხოვრება თავის თავად იძულებულ ჰყოფს ქართველ კაცს მან თავისი ბუნებრივი გზა მოახლოს.

ვიდრე ჩემ მიერ აღძრული საკითხის მთავარ ბურჯს, პირდაპირ თანადობას შევჯახებოდე, ნება მიბოძეთ ორიოდ სიტყვა ამ სუვეროში გაშუქებულ ზოგიერთა უკუღმართობათა შესახებ მოგახსენოთ.

პირველ ყოვლისა თქვენს ყურადღებას მივაქცევ ღვინის სმის წესრიგს. აქ ლაპარაკი შეეხება მხოლოდ მიღებულ ღვინის რაოდენობას. საზოგადო თითქმის ცხრა მეათედი ყველა ქედისა, მთავრობის მოწყობილი აქებდა ის, თუ საზოგადოებრივ ორგანიზაციებისა, ამ უკუღმართ წესს ემორჩილება და ამატომაც მსურს თქვენი განსაკუთრებული ყურადღება მივაპყრო მას.

მიუხედავთ იმისა, რომ პირველი სადღეგრძელო დამსწრეთა შორის უწარჩინებულეს პიროვნებას ეკუთვნის, თვით სასმისი, ამ დროს ღვინის მისაღებათ ხარებული, ჩვეულებრივი ზომისა არის ხოლმე. რასაკვირველია გამოჩნდებიან აქაც შეიძლება, მაგრამ მე მოვასხენებთ საზოგადოთ გამეფებულ წესებზე.

ბოლოს და ბოლოს, როდესაც სადღეგრძელო ნაყარ-ნაყარ ხაღხზე გადადის, თამადა იღებს მეტი სიერის სასმისს, ზოგჯერ ერთის მაგიერათ ორსა, და საჰს, როგორც ეს მოხდა მაგალითად. საქართველოს დამოუკიდებლობის ბანკეტზე ქართულ კლუბში. ჩვენის ღრბა რუმენით ეს შემცდარი ნაბიჯია და ვფუქრობთ არც თუ ნაძვილ ქართულ ჩვეულებას შეესაბამება იგი. მართალია ასეთი ტაქტიკური ნაბიჯი თანდათანობით აჩვენებს სმის დამსწრე საზოგადოებას, მაგრამ მას აგრეთვე აქვს უდიდესი ნაკლიც. აი განსაჯეთ: თამადის წმინდა მოვალეობას, როგორც მოგვხსენებთ შეადვენს, მეტი ღვინო დააღუქნოს სუერის წევრებს და ამასთან ერთად ეს მოიძოქედოს უპტიკუნულა და უღვივარაბოთ. მოგვხსენებთ, ზემის დაწყებისას, მოქიფეთა შორის დაგროვილი ენერ-

გია ხელუხლებელია და ადვილათ მოერევა არა თუ უბრალო ქაქის, არამედ უფრო დიდსა და დამაფიქრებელ ქურქელსაც, როგორც მაგალითად ეს მოიძოქედა ზურაბ ზურგილიძემ, რომელმაც უსუსუნთქლივ დასცალა ღვინით სავესებაში თავ სიშვილის, შემდგომად ცნობილ გგონის სოლომონის, ნათლობაში.

არ გავაგრძელებ. ჩვენ უნდა უკუ ვავდოთ გამეფებული წესები და შემოვიღოთ არა თანდათანობითი ზრდა სასმისისა, არამედ თანდათანობითი მისი დამცირება. თუ პირველი სადღეგრძელო, მაგალითად, ტაშტით იქნება მირთმეული, მეორე უბრალო ტაფით უნდა მივიღოთ; შემდეგ გადავიღოთ ბაღიზე, ბაღიდან ჯამზე, ჯამიდან ჩაის კიქაზე და ასე ბოლომდე.

შეიძლება აქ ჩვენმა დამსახურებულმა თამადებმა თავისი მოსახრებანი წამოაყენონ და ჩვენ მიერ მოყვანილი დებულებანი გავიწიოთ; ჩვენ ამაზედაც დიდი მადლობელი ვიქნებით, ვინაიდან გვიანტერესებს პირველ ყოვლისა საქვე და სამშობლოს კეთილ დღეობა. თუკი არსებული ჩვეულებ ის მეოხებით მიღწეულ იქნება ჩემ მიერ დასახული ზიზანი, მაშინ თანაამა ვიქნება უბრალო სათითურებით დავიწყოთ და ტაშტით, თუ ეიბაშით გავათავოთ ხოლმე სადღეგრძელოები.

მეორე შესაბამაბა, თუ უკეთ ვსთქვათ უკუღმართობა ჩვენი სუერისა, აგრეთვე ნაყოფი უნდა იყოს რუსეთის გავლენას, თუქცა ამას გადაქრით არ ვაპტიკებ. საქვე შეეხება, აატონებო, თამადის არჩევნების პროცესს. მწუხარებით უნდა აღვნიშნოთ, რომ ამ საქმეზე ერთობ დიდი და ძვირფასი დრო იკარგება ხოლმე.

უკეთუ ჩვენ ინგლისელები ვიყოთ, ვისთვისაც „დრო ფულია,“ მაშინ უფრო ნათლად წამოვიდგენდით ამ ახირებული ჩვეულების მანებლობას. თითოეული დასახელებული სათამადა კანდიდატი თავის წმინდა მოკალეობათ სთვლის უარი განაცხადოს საპატიეო თანამდებობაზე, თუნდაც გული მძლავრად უკრთოდეს თამადობის აცდენის შიშით.

ამის გიშო პირველი კანდიდატიდან საზოგადოების თხოვნა გადადის მეორეზე, მეორედან მესამეზე, იმიდან მკოთხეზე და ასე ამ პატიეში იმდენი დრო და ენერგია იკარგება, რამდენიც არა ერთისა და ორი კაცის დასათრობათ იკარგება.

რით შემოველება ამ უბედურებას, მე არ მაქვს საკმაოდ გათვალისწინებული და დარწმუნებული ვარ ამისთვის არც ჩვენს მთავრობას მიუქცევია ჯეროვანი ყურადღება, თუმცა მისთვის სხვა მხრივაც არის საზარალო ასეთ უნაყოფო საქმეზე ამდენი დროს დაკარგვა.

უნდა გამოკიტყდეთ, რომ მთელი ჩემი გამოკვლევა აღძრული რეფორმების შესახებ დამყარებულია უმთავრესად გარეშეთა მოქმედების დაკვირ-

ვებაზე და არა პირად განცდაზე. მე ვიცი, თუ რა დიდი მნიშვნელობა აქვს პირად გამოცდილებას, რა ძვირჯასია იგი ყოველგვარ საქმეში. ამიტომ, თუ დამსახურებული ქართველი თაზადები თავისი პირადი გამოცდილების გამოქვეყნებას არ დაიზარებენ, ჩვენი ქურნალი რუდამ მზათ იქნება მათ შეძლებისა დაგარი მასპინძლობა გააწიოს.

ზემო აღნიშნული უკუღმართობის შესახებ ჩემი პირადი აზრი ასეთია: თუ გისურს, რომ თამადის არჩევნებზე უბრალო პატიყსა და თხოვნაში იმდენი დრო არ დაგვეკარგოს. ეს საქმე რაიმე უფლებრივი ნორმებით უნდა განესაზღვროთ. სახელდობრ: ისეთ დიდ ერთეულებს, რომორც არის მთავრობა, (ვკულისხმობთ მის სხვა და სხვა სამინისტროებს) დამფუძნებელი კრება, ჯარი და გვარდია, ქალაქის გაგობა, ქალაქთა კავშირი, ერობათა კავშირი, კოოპერატივთა კავშირი, წითელი ჯვარი, სენატო, და სხვა და სხვა, უმჯობესია ჰყავდეს თითო ოფიციალური თამაა, თუნდაც განსაკუთრებულის ჯავაგირით. გარწმუნებთ, რომ ფული, რომელიც ამ საქმეზე დაიხარჯება, ასწილ შეიძლება აინაზღაუროთ დროს მოგებით. რაიცა შეეხება კერძო ოჯახებში მოწყობილ ქვიფებს, ეს შეგვიძლია დაოქვემდებაროთ შრომის ბიჯას, რომელსაც შეიძლება დაევილოს იყოლოის ამ საქმისათვის განსაზღვრული რიცხვი უმუშევრად დარჩენილ თაზადებისა.

მე მსურდა მიიერთებია კიდევ ჩვენი სუფრის ერთ შეუსაბამო ჩვეულებას, რომელიც სრული უარყოფაა შოთას საუკეთესო თქმულებისა: „ლიკვი ლომისა სწორია ძე იყოს თუნდა ხვადა“ — და რომელიც შეეხება სმის დროს სქისტა შორის უთანასწორობას, მაგრამ ჩემი წინასიტყვაობა ერთობ გამაგრძელდა და ამის გამო მასზე იმდენს ვეღარ შე ჩერდები, რამდენსაც საკითხის ღირსება მოითხოვს.

მომავალ ნომერში ჩვენ გადავალთ პრდაპირ საგანზე და მეცნიერულ-ისტორიული თვალსაზრისით შეძლებისდაგვარათ გავარკვევთ ჩვენ მიერ აღმართულ საკითხს.

მეზაქი.

გურიაში მოგსაურობა.

საშობაოთ, საკლანდოთ,
ოზურგეთში ვიახელი.
ნატანებს და ოზურგეთს შვა
შარა-გზაა მეტად გრძელი.

წვიმის გამო კაობებში
თვით ტალახიც იყო თხელი;
წვიმა, სთოვდა, მარა ჰევა,
მაინც იყო ერთობ ცხელი.

მზეც და მკვარც ანათებდა,
მარა იყო მაინც ბნელი

მეიტლეზან წამიდანა,
ფაიტონი ჰქონდა ძელი;

ოზურგეთში მისი მისვლა
მგზავრებთათვის გახდა ძნელი.
ვერ ვილოდა აღმართებზე
დამშეული ცხენი ხელი;

სამავიგროდ თავ დამართში
არ სქიროდა საქონელი;
გზაზე წვიმა მოგვეწია
შევიქენით მისგან სველი;

მერიაში დავისვენეთ
ჩავისველეთ მცირედ ცელი.
ოზურგეთში რომ შევედი
ამიკრელდა ორიგ თვალი;

ნაცნობი და უცნობები
ყველა ვნახე დამათვრალი.
მღეროდენ და გაჰკოდენ
(დაილოცოს ღვინის ძალი)

ან კი რა ქნან? — საზღვარ გარდ
არ აქვს ღვინოს გასავალი;
მოედანზე გავიარე
ომი ვნახე დაუცხრალი;

ერთს კომბალი დაეჭირა
და მეორეს ბასრი ხმალი;
ურთი-ერთსა შეებრძოდენ
კოლა დარჩა უფრო ძალი;

მთავრობაჰაც ნება დართო
(ასეთია სამართალი.)
ოზურგეთზე კიდევ ვიტყვი
ჩემზედ იყოს ამის ვალი;

ოზურგეთს და შემოქედს შვა
„ტრამ აია“ გაყვანილი
(შემოქმედის ერობასა
მასში უძვეს დიდი წილი)

თუ არ არის — სულ — ერთია
ხომ კი არის ეგ სურვილი;
მეც იქათვენ გავეშურე
გზა რა მქონდა ივით ხსნილი.

შემოქედი მოვიარე
ოფლში ვიყავ განბანილი;
ცხემლას-ხიდზე დავიბარე
აქ ჰევაა უფრო გრილი...

ცხელის-ხადი.. მარა ხიდი
აქ არ არის გადობილი;
ნატანების გადარევით
ღვაზუს იქნა ჩატანილი.

და იმ დრომდე არ ამოვა,
სანამ არის აქეთ ძილი;
თვით ერობის მოედანი
გრცელი არის და გაშლილი;
დარბაზი კი მედიდურად
სართულზეა ატანილი.

შაბათს დილით რადიოთი მეგობრიდან მომდის ცნობა: „კვირას ვახშად აქ დამირჩი, თუ გინდაო ჩემი ძმობა“.

და რა ექნა, მივატოვე ქეიფი და ღვინით თრობა; წამოსვლის დროს ვინახულე მეგობრები და ერობა, (მოპავალსა ახალ-წლამდინ ვნახოთ როგორ მოეწყობა) მატარებელს მისცეს ზარი (ეგ „პლაკარტი“ კი არ არი) მარა არის მაინც ჩქარი; ელექტრონი შიგ არ არი, საზაფხურად არც ფანარი, ყველას სძინავს, როგორც მკვდარი... დავინახე ჩემი მტკვარი და თფილისი ვანახარი, ანტანტიდან ნაცნობარი მისი ტოლი, მხარ-და მხარი.

ისელი.

ღვებულები.

ბანძა. ათი იანკარი ბედნიერი დღეა. უკვე დადამდა და ექიმ ჟორდანაის არც ერთი ავთამყოფი და წარმოიდგინეთ არც ერობის გამგეობის წევრი არ გაულახავს. ამას მთელი სოფელი დაამოწმებს.

აკოსტა.

ოზუგეთი. ავთანდილ ჩამოიარა ჩვენი ბაზარი მტკვრიანი,

ქუჩები აყროლებული, ნავიან, ბინძურიანი, მუნ სამიკტრო დუქნები მხრჩ-ლავი ვაზებთან. დუქტუნა ღორა ღაშქარი წამურულ დიგვებთან, ვერც ძალი მოჰკლა, ვერც კატა, ვერცა ვირები რკინი

ვერც „პროტოკოლი“ დასწერა მკირედი ჯარიმიანი, ცხვირ ახვეული დაბრუნდა შინისკენ ბარაქიანი.

ხიკოსეული.

ფოთი ნახუტორის მესაფლავე მღვდილთა პირველი არჩევნები დაითავრდა ყველა კანდიდატების გაშავებით. მამა გიორგი მეორე არჩევნებისათვის ამზადებს ლექციას შემდეგ თემაზე: „მომღვარი და სქესობრივი საკითხი.“

ამავე არჩევნებისათვის სამღვდლო პორფილე წაიკითხავს მოხსენებას: „ღიაკვანი და სტრატეგია.“ დემოკრატიულ წრეებში ამ მოხსენებაში დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა.

იქიდანვე ქალაქის ღორებმა პირნათლად შეასრულეს თავისი დავალება და გადახნეს დიდი კუნძულის მინდვრები, რომელზედაც ქალაქის გამგეობა მეურნეობის წარმოებას აპირობს. ახლა ჯერი ქალაქის მამებზე მიდგა.

ბუტუნა.

სასკოლო ქრონიკა.

ტფილისის ქალაქის სასკოლო საბჭომ იქონია რა მსჯელობა სტუდენტობის ერთობ შევიწროებულ მდგომარეობაზე, ერთხმად დაადგინა აღმოუჩინოს მათ ენერგიული დახმარება ქალაქის სკოლებში მასწავლებლად დანიშვნის სახით. სასკოლო საბჭომ აქ საქმეს პედაგოგიურ მხარესაც მიექცია ყურადღება: ნორჩ მოზარდ თაობას აქტიური მონაწილეობა მიადებია ამ ფრიად საქველმოქმედო საქმეში წვლილის გაღებით, რათა ამ თავითვე აღიზარდოს მათში ქველმოქმედების გრძნობა

II

ამავე საბჭომ, შეადგინა რა პროგრამები ქალაქის სკოლებისათვის, რომელნიც შიგ გიმნაზიის პროგრამას იტყვენ, იქონია მსჯელობა: შესაძლებელია თუ არა ქალაქის დაწყებით სკოლის დასრულების შემდეგ უგირდი პირდაპირ უმაღლეს სასწავლებელში მოხედეს, და დაასკვნა, რომ ეს შესაძლებელია, ვინაიდან ქალაქის სკოლის კურსის გავლის შემდეგ ახალი პროგრამებით, საშუალო საფეხურის სასწავლებელში უგირდებს არაფერი რჩებათ გასავლელი; ყოველ შემთხვევაში, უმაღლეს დეწყებითი სასწავლებელი ზათთვის საჭირო აღარ არის X.

თბილისი. სტუდენტთა სასადილოს ახალმა გამგემ, ამავე სასადილოს წან, დღეს საღამოს ხუთ საათზე სასიკვდილოთ დასკრა ის ვერაგი ვირთხა, რომელსაც სტუდენტთა სასადილოდან გაუტაცნია: რამოდენიმე ათასი მანეთი, 103 ბოთლი „საერო“, 50 ზაჩქა სანთელი, 2 ფუთი ბრინჯი და სხვა მრავალი რამ. იმედი აქვთ, რომ მალე მის დახმარებულს შემწყობთაც შეიპყრობენ.

ქერა.

ამხ. რედაქტორო!

„ქვენი პატივცემული ჟურნალის „მშენებლის მათრახის“ № 9 დაიბეჭდა ბათუმისა და გომრეზანელი დეპუტატის, რომელმაც ძალზე ააღელვა ბატონი ნიკო თუხარელი. ბ-ნი თუხარელი ავრცელებს ხმებს რკინის გზის აღმინისტრაციის წინაშე, ვითომც დეპუტატის ავტორი ჰე ვიყვე—გთხოვთ დამიმოწმოთ, რომ ზემოხსენებული დეპუტატის ავტორი მე არა ვარ და ამით ამაცილოთ როგორც ქუჩური მითქა-მოთქმა თუხარელისა, ისე წყრომა ბ-ნი ყაზახაშვილისა*).

ივანე ი. ბარამიძე.

„მშენებლის მათრახის“ რედაქცია ამით ამოწმებს, რომ აღნიშნულ ცნობის ავტორი სრულიად სხვა პირია.

ჩ ი ვ ი ლ ი.

ომ ღმერთო ჩემო! (ანუ ეშმაკად თვით წოდებულს)
 ჯოჯოხეთშიგან მართლმსაჯულებით მკაცრო ქებულსო!
 გთხოვ მოისმინოთ ეგ საჩივარი და ჩემი აჯაც
 გული არ მიცემს, უმართლო ტანჯვით დაღუძმა მაჯაც.
 როგორ იკარგვის ეგზომ საქირო „მუზათ-გინია“
 თვითონ განსაჯეთ ჩემგან რა მძიმე მისათმენია,
 მთელი ეს კრება ჩემ ოჯახში მუდამ მყოფელი
 („ბოშო დარეჯანც“ ჭირში და ლხინშიც განუყოფელი)

ჩამჩინებენ: „უნდა დატოვო ავი წერათ—
 შენი ნაჯღაბნით ვერ აშენდება ჩვენი კერაო“.
 დალოცვილები ნავთს და შეშასაც კი მამადლიან,
 ამ ჩემს ნაოფლარს (წარმოიდგინეთ) თავისად სთვლიან.
 სმენამ და გრძნობამ ამის გაძლება თუ კი იწება
 ჟამსა მეთათს ამათ სულ ერთად ჩაქინება
 და ესეც არის ისმის გარშემო სულთქმა და „ვიში“,
 ესწერ და მაწუხებს გამოლოცების ამათის შიში:

თქვენც ნულარ მიჩვეთ ასეთ ყოფაში სიკოცხლე ღირდეს,
 მივმართო სიკვდილს? იქნება აღრეც, არ გაგვიკვირდეს!
 მით უფრო რადგან „ნაწერის“ ჩემის გახდა ჯალათი,
 ჩემგან უცნობი სარედაქციო თქვენი კალათი*)

სჩანს ყველა მებრძვის შიგნით და გარეთ დიდი და მცირე
 გავმავრებოდი ირგვლივ მოსივას მეც დავაბირე,
 მაგრამ უსწორო, უმართლო ბრძოლამ დამაძაბუნა:
 ახლო ნახვამდის, ჩემო ეშმაკო, შენ და თავუნა!

ბუტუნა.

Handwritten note in red ink: (ჩემი პენი)

*) სარედაქციო კალათს ვკითხვთ „მათრახისასა“
 კობხათ დანაწინავს მართულისაგან (არა ხისასა)
 — ხედავ ქობილო, ბუტუნასგან ხარ ბრალდებული,
 გვითხარი: იყო მისი ლექსი აქ ჩადებული?
 და თუ ჩავარდა, რას აწერდა მას სათაურსა,
 ხომ იცი, ბედი სად გატყორცნის ძმავ სადაურსა?
 კალათას გული აუჩუყდა! კრემლით ინამა.
 (უმართლო ექვზე ცრემლი იცის თითონ რკინამა).
 — ეშმაკა ვფიცავ და თავუნას, ამგვარი მკვდარი
 მე არ შენახოს ჩემს წიაღში ჩამონაბარი.
 შენ ხომ სხვადა გაქვს სასაფლაო, — „კრემატორია“.
 შენი ბუხარი რითი თბება, მითხარ სწორია...
 იქნებ იქ დასწვით და თქვენა გსურთ მე დამაბრალოთ,
 და თუ ასეა დე, ვიტანჯო თქვენთვის უბრალოთ.
 მიველ და ვკითხე: — საყვარელო ჩემო ბუხარო,
 საქმე დაგებრალდა საშიშარი და სამწუხარო,
 ბუტუნას ლექსი დაკარგულა რედაქციაში,
 მითხარი, ჩემო, თუ მოვიდა ის შენს წიაღში.
 ბუხარმა ტკბილათ, ძველებურათ ჩაიგუგუნა:
 — პირველად მესმის, ეშმაკს ვფიცავ, თქვენი ბუტუნა,
 მე ჯერ ამგვარი არ მწვევია, ლექსთა მწერალი...
 ვისი სიტყვაა, აღარ ვიცი დასაჯერალი.

კლასი და იდეოლოგი.

ბურჟუაზია. შესანიშნავია, საუცხოვოა, ბირდაბი რსაკვირველია, საიდან მოვლით თავში ასეთი მშვენიერი აზრები.

ბურჟუაზიის იდეოლოგი. აბა რას ბძანებთ, ბატონო? განა შეიძლება ჩვენი აზრების შედარება იმ საუცხოვო მწვადებთან რომლებსაც თქვენ იძლევეთ?

შედეგები ნოემრიდან „მუშაკის მათრახი“
ელირება--ცალი 10 მანეთად.